

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕХНІКУМ ПРОМИСЛОВОЇ АВТОМАТИКИ
ОДЕСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

МАТЕРІАЛИ

III-ї науково-методичної конференції
серед викладачів ВНЗ I-II рівнів акредитації
Одеської національної академії харчових технологій

***Послідовність загальної середньої, професійної та вищої
освіти як потреба і виклик сучасного суспільства***

25 березня 2016 року

Одеса-2016

Склад оргкомітету конференції:

Голова:

Трішин Федір Анатолійович

проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к.т.н, доцент

Заступник голови:

Єпур Ольга Сергіївна

директор технікуму промислової автоматички ОНАХТ

Члени оргкомітету:

Глушков Олег Анатолійович

директор технікуму газової і нафтової промисловості ОНАХТ

Коваленко Анатолій Володимирович

директор Одеського технічного коледжу ОНАХТ

Левчук Юлія Сергіївна

заступник начальника методичного відділу ОНАХТ

Лукіяник Олександр Григорович

директор механіко-технологічного технікуму ОНАХТ

Мураховський Валерій Генріхович

начальник методичного відділу ОНАХТ, к.ф-м.н., доцент

Секретар оргкомітету:

Оксаніченко Вікторія Леонідівна

заступник директора з навчально-методичної роботи технікуму промислової автоматички ОНАХТ

Напрями роботи конференції:

1. Організаційні та методичні засоби впровадження новітніх технологій навчання, виховання студентів та забезпечення якості освіти.
2. Використання інформаційних та комунікаційних технологій в освітньому процесі.
3. Організація самостійної роботи студентів як важлива складова забезпечення якості вищої освіти.
4. Формування професійних компетентностей майбутнього фахівця.

ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ МОЛОДШИХ СПЕЦІАЛІСТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «ІНОЗЕМНА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ	
Хіль О.П.	149
ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ОСОБИСТІСНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ	
Шаповалова Г.В.	154
ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ У ВНЗ I-II РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ	
Явтушенко О. В.	158

НТТБ ОНАХТ

Дуже ефективним є використання тестів безпосередньо в процесі навчання, при самостійній роботі студентів. У цьому випадку студент сам перевіряє свої знання. Не відповівши відразу на тестове завдання, студент отримує підказку, роз'яснює логіку завдання і виконує його другий раз. Тестування допомагає викладачеві виявити структуру знань студентів і на цій основі переоцінити методичні підходи до навчання з дисципліни, індивідуалізувати процес навчання.

*Хіль О.П.
викладач комісії іноземних мов
Одеський технічний коледж ОНАХТ*

**«ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ МОЛОДШИХ СПЕЦІАЛІСТІВ
З ДИСЦИПЛІНИ «ІНОЗЕМНА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ
СПРЯМУВАННЯМ»**

Ми живемо в епоху світової глобалізації та інтеграції усіх сфер діяльності людини. Відбуваються політичні та соціально-економічні зміни, наша країна намагається активно співпрацювати з західними партнерами, розширюються міжнародні відносини. У процесі співробітництва між країнами все більшого значення набувають особиста здатність людини до спілкування та вміння налагодити контакт. Успішна вербальна комунікація з західними партнерами неможлива без знання іноземної мови, яка на сучасному етапі є одним із головних факторів як соціально-економічного так і загально-культурного прогресу суспільства.

Іноземна мова виконує важливу роль у формуванні особистості та підвищення рівня освіченості людини. Володіння іноземною мовою дає можливість ознайомлення з духовним багатством іншої країни і безпосередньої участі в культурних, економічних та інших досягненнях світової цивілізації. В сучасних умовах освічена людина, фахівець розуміють важливість володіння іноземною мовою, без якої неможливо зробити успішну кар'єру.

Тому першочергове значення в цьому процесі відіграє вивчення і знання іноземної мови як засобу спілкування, як інструменту для інтеграції студентів в інформаційний простір та засобом відкриття і пізнання світу та інновацій з професійного напрямку підготовки.

Вивчення іноземної мови особливо за професійним спрямуванням є важливим аспектом формування професійного та світоглядного рівня студентів під час навчання у навчальних закладах I-II рівня акредитації і наступною ланкою вивчення іноземної мови на базі середньої школи та в процесі безперервного навчання іноземній мові.

Вивчення іноземної мови – крок надто важливий і потребує значних зусиль. Виходячи з цього величезне значення в сучасних умовах має гідне забезпечення учбово-навчального процесу методичними матеріалами, підбір найбільш оптимальних методів та засобів організації педагогічної діяльності,

які у повній мірі забезпечать якісне навчання та викладання іноземної мови та досягнення результативності та якості навчання.

Для досягнення високого рівня навчання іноземній мові викладачеві важливо знайти ті методи викладання, ті спеціальні навчальні техніки та прийоми, щоб оптимально підібрати той чи інший метод відповідно до рівня знань, потреб, інтересів студентів тощо. Раціональне та вмотивоване використання методів навчання на заняттях іноземної мови вимагає креативного підходу з боку викладача.

Методика викладання англійської мови це наука, яка постійно знаходиться у пошуку найбільш ефективного способу навчання людини мові. У сучасному світі англійська мова є мовою міжнародного спілкування, а існуючий попит на якісні послуги з навчання цієї мови вимагає стрімкого розвитку відповідної методики викладання. Кожного року створюються нові підручники, розробляються нові методики, проводяться чисельні дослідження для винайдення найкращого способу навчання мові. За всю історію людства було розроблено значна кількість різних освітніх методик. На самому початку всі способи навчання іноземній мові запозичувалися з програм, розроблених для навчання так званим «мертвим мовам» - латині і грецької мови, в рамках яких практично весь освітній процес зводився до читання і перекладу.

Такий метод називався граматико-перекладний метод. Подібний метод можливо має право на існування і в сучасних умовах, але лише для вузького кола спеціалістів технічного профілю, які вивчають іноземну мову переважно для розуміння та перекладу складних технічних понять, інструкцій. Комунікативні навички володіння іноземною мовою приблизно складають лише 10% відсотків і головним недоліком цієї методики є те, що студент так і не набуває навичок мовлення, а знання граматики швидко забувається без її повного розуміння та використання.

Інший метод, який свого часу активно використовувався при навчанні іноземній мові це – свідомо - порівняльний метод, який ґрунтується, перш за все, на припущенні, що мислення у всіх мовах є однаковим, але воно реалізується в різних мовах різними мовними засобами. Другим початковим положенням є проблема свідомого на протипагу неусвідомлюваному. Основний принцип свідомо-порівняльного методу «через свідоме оволодіння мовою до несвідомого». Загальні принципи свідомо-порівняльного методу: осмислення правила, а не механічне вироблення навичку; усвідомлюване оволодіння мовою.

Ще один метод аудіолінгвальний потребує заучування граматичних і фразеологічних структур мови шляхом багатократного повторення їх в готових навчальних діалогах, і тоді вважається, що в потрібний момент людина вживатиме їх автоматично. Проте досвід показує, що в реальній ситуації людина, як правило, не може своєчасно і влучно вжити колись запам'ятовану ним фразу або оборот.

Існує ще багато інших методів та прийомів, які свого часу намагалися використовувати лінгвісти в процесі навчання. І кожен з них має свої переваги та недоліки.

Але в сучасних умовах при відборі оптимальних методів навчання необхідно врахувати основну мету навчання іноземній мові – оволодіння мовленнєвою компетенцією для спілкування як в основних сферах людської діяльності, а також навчанню мові спеціальності, іншими словами для спеціальних професійних цілей. Майбутній фахівець повинен вміти використовувати знання іноземної мови в реальному професійному спілкуванні з фахівцями відповідної галузі знань. Зрозуміло, сфера спілкування економістів відрізняється від комунікації митників, модел'єрів, технологів, фахівців комп'ютерної сфери, тому в процесі навчання на старших курсах з дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням» перш за все необхідно звузити широкий діапазон мови до конкретних потреб студентів різних спеціальностей і моделювати процес реальної професійної комунікації з використанням професійної лексики, формуванням власної точки зору на професійну тематику тощо.

Тому визначивши головне і пріоритетне завдання вивчення іноземної мови в сучасних умовах, а саме оволодіння комунікативною компетенцією іноземної мови загальнокультурного та професійного рівнів, можна перейти до підбору прийомів, різноманітних підходів та робочих технік. «Прийоми навчання це сукупність конкретних навчальних ситуацій, що сприяють досягненню головної мети конкретного методу».

Тепер слід перейти до визначення сучасних методик, які у повній мірі відповідають поставленій меті навчання іноземній мові. На даному етапі розвитку методики навчання англійської мови найбільше застосування знайшли комунікативно-орієнтована концепція навчання з використанням сучасних технічних засобів.

Як показала практика використання комунікативної методики забезпечує не тільки засвоєння іноземної мови як засобу спілкування в різних сферах діяльності людини, але й сприяє розвитку всебічних якостей особистості.

Прийоми даної методики дозволяють реалізувати набуті знання, уміння, навички для розв'язання конкретних комунікативних завдань в реальних життєвих ситуаціях. Іноземна мова виступає як засіб комунікації, спілкування в конкретній ситуації.

Отже, я вважаю, що в сучасних умовах у процесі навчання не має бути місця для таких процесів, як постійне зазубрювання, бездумне завчання текстів на іноземній мові, що не мають практичної цінності для майбутньої життєдіяльності студентів. Студенти мають бути підготовлені на основі якісного сучасного аутентичного навчального матеріалу до свідомого використання іноземної мови в подальшому житті та роботі. Адже гарне знання іноземних мов є зараз і продовжуватиме залишатися надалі однією з провідних вимог роботодавців.

Якісна мовна підготовка студентів не можлива без використання сучасних освітніх технологій. Незалежно від бажання людей в їх життя вплилися і стали його органічною часткою електронні засоби, цифрові технології, компютерна техніка. Проникнення компютерних, мультимедійних засобів в галузь освіти є закономірним і невідворотним. Компютерні та мультимедійні

засоби – це унікальний інструмент у розвитку образного мислення та підвищення комунікативних здібностей студентів у соціальній та професійній практиці. Забезпечення навчального процесу сучасними технологіями – це професійно-орієнтоване навчання іноземній мові, проектна робота в навчанні, застосування інформаційних та телекомунікаційних технологій, робота з навчальними комп'ютерними програмами з іноземних мов (система мультимедіа), використання інтернет-ресурсів, навчання іноземної мови в комп'ютерному середовищі (форуми, блоги, електронна пошта), все це перетворює заняття на цікаву подорож з особистим та груповим обговоренням між викладачем та студентами у процесі спілкування.

У процесі навчання за комунікативним методом студенти набувають комунікативної компетенції – здатності користуватись мовою залежно від конкретної ситуації. Вони навчаються комунікації у процесі самої комунікації. Відповідно усі вправи та завдання являються комунікативно виправданими дефіцитом інформації, вибором та реакцією (information gap, choice, feedback). Найважливішою характеристикою комунікативного підходу є використання автентичних матеріалів, тобто таких, які реально використовуються носіями мови. Мовленнєва взаємодія студентів інколи, хоч і далеко не завжди, проходить за співучастю викладача в найрізноманітніших формах: парах, тріадах, невеликих групах, з усією групою. З самого початку студенти оволодівають усіма чотирма видами мовленнєвої діяльності на понадфразовому і текстовому рівнях при обмеженому використанні рідної мови. Об'єктом оцінки є не тільки правильність, але й швидкість усного мовлення та читання.

Для досягнення комунікативної компетенції – комунікативних вмінь, сформованих на основі мовних знань, навичок і вмінь – викладач іноземної мови використовує новітні методи навчання, що поєднують комунікативні та пізнавальні цілі.

Переваги методу: студенти вдосконалюють навички усного мовлення, долається страх перед помилками. Недоліки методу: не надається належної уваги якості мови, комунікативна компетенція досить таки швидко досягає своїх меж.

Інтерактивний метод надає можливість вирішити комунікативно – пізнавальні задачі засобами іншомовного спілкування. Категорію «інтерактивне навчання» можна визначити як: а) взаємодію вчителя і студента в процесі спілкування; б) навчання з метою вирішення лінгвістичних і комунікативних завдань. Інтерактивна діяльність включає організацію і розвиток діалогічного мовлення, спрямованих на взаєморозуміння, взаємодію, вирішення проблем, важливих для кожного із учасників навчального процесу.

В процесі спілкування студенти навчаються:

- вирішувати складні задачі на основі аналізу обставин і відповідної інформації;
- висловлювати альтернативні думки;
- приймати виважені рішення;
- спілкування з різними людьми;
- приймати участь у дискусіях.

Сучасна комунікативна методика пропонує широке впровадження в навчальний процес активних нестандартних методів і форм роботи для кращого свідомого засвоєння матеріалу. У практиці виявили досить високу ефективність таких форм роботи як індивідуальна, парна, групова і робота в команді.

Найбільш відомі форми парної і групової роботи:

- внутрішні (зовнішні) кола (inside/outside circles);
- мозковий шторм (brain storm);
- обмін думками (think-pair-share);
- парні інтерв'ю (pair-interviews) та інші.

Інноваційні методи навчання іноземних мов, які базуються на гуманістичному підході, спрямовані на розвиток і самовдосконалення особистості, на розкриття її резервних можливостей і творчого потенціалу, створюють передумови для ефективного поліпшення навчального процесу у вищих навчальних закладах. Основними принципами сучасних методів є: рух від цілого до окремого, орієнтація занять на студента (learner-centered lessons), цілеспрямованість та змістовність занять, їх спрямованість на досягнення соціальної взаємодії при наявності віри у викладача в успіх своїх студентів.

В процесі навчання важливе значення має соціально-психологічний аспект. Ми намагаємось використовувати наступні критерії:

- створювати атмосферу, в якій студент відчуває себе вільно і комфортно, стимулювати його інтереси, розвивати бажання практичного вживання іноземної мови;
- заохочувати студента в цілому, зачіпаючи його емоції, почуття, тощо;
- стимулювати його мовні, когнітивні і творчі здібності;
- активізувати студента, роблячи його головною діючою особою в навчальному процесі, активно взаємодіючи з другими учасниками цього процесу;
- створювати ситуації, в яких викладач не є центральною фігурою, тобто, студент повинен усвідомити, що вивчення іноземної мови пов'язано з його особистістю і інтересами, а не з прийомами і засобами навчання використані викладачем;
- навчити студента працювати над мовою самостійно на рівні його фізичних, інтелектуальних і емоційних можливостей – одночасно забезпечити диференціацію і індивідуалізацію навчального процесу;
- передбачити різні роботи в аудиторії: індивідуальну, групову, колективну, в певній мірі, стимулюючи активність студентів, їх самостійність, творчість.

Таким чином, можна зробити висновок, що ефективність комунікативно спрямованого навчання іноземних мов залежить від бажання і здатності викладачів скористатися позитивним досвідом вітчизняних і іноземних учених і практиків щодо гуманістичного підходу у навчанні, розуміння необхідності відмовитися від авторитарних і схоластичних методів. Методи навчання іноземних мов, які ґрунтуються на гуманістичному підході з використанням комунікативного підходу допомагають розкрити творчий потенціал студентів, привчають творчо мислити, самостійно планувати свої дії, прогнозувати

можливі варіанти, вирішення завдань, що стоять перед ними, реалізуючи при цьому засвоєні ним знання і сприяють розвитку та самовдосконаленню навчально-комунікативного процесу, формуванню майбутніх професійних фахівців, толерантних громадян своєї країни та світу. Сучасний комунікативний метод є поєднанням багатьох способів навчання іноземної мови і знаходиться на верхівці еволюційної піраміди різноманітних освітніх методик.

Література:

1. Волкова Н.П. Педагогіка: Навч. посіб. – К.: Академвидав, 2007. – 616 с.
2. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка: Підручник. – К.: Знання-Прес, 2008. – 447 с.
3. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник/кол. авторів під керівн. С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 1999. – 320
4. Скуратівська М.О. Сучасні методи та технології викладання іноземних мов. <http://intkonf.org/skurativska-mo-suchasni-metodi-ta-tehnologiyi-vikladannya-inozemnih-mov-u-vischiiy-shkoli-ukrayini/>
5. Крючков Г. Болонський процес як гармонізація Європейської системи вищої освіти. // Іноземні мови в навчальних закладах. – Педагогічна преса, 2004.
6. Коваленко О. Концептуальні зміни у викладанні іноземних мов у контексті трансформації іншомовної освіти // Іноземні мови в навчальних закладах. – Педагогічна преса, 2003.
7. Джонсон, Д. Методы обучения. Обучение в сотрудничестве / Д. Джонсон, Р. Джонсон, Э. Джонсон-Холубек ; пер. с англ. З. С. Замчук. – СПб. : Экономическая школа, 2001. – 256 с.
8. Китайгородская, Г. А. Методика интенсивного обучения иностранному языку / Г. А. Китайгородская, В. А. Бухбиндер. – К. : Освіта, 1988. – 279 с.
9. Кларин, М. В. Педагогическая технология в учебном процессе. Анализ зарубежного опыта / М. В. Кларин. – М. : Знание, 1989. – 80 с.

Шановалова Г.В.

викладач математики,

заступник директора з ВР

Технікум промислової автоматики ОНАХТ

«ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ОСОБИСТІСНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ»

Зазначений напрям у підготовці фахівців визначено у Концепції національного виховання студентської молоді (рішення колегії МОН 25.06.2009 р. Пр. №7 (2-4) та наступних наказах МОН України (від 16.06.2015 р. № 641). Головна мета – підготовка студентів як майбутніх фахівців до входження у світовий, зокрема європейський, соціокультурний простір, становлення